

Over opvoedingsmythes

We kennen allemaal ‘opvoedingsmythes’. Adviezen over hoe we het best met onze kinderen omgaan en die – zoals het woord ‘mythe’ zegt – berusten op onwaarheden. En toch blijven ze hardnekkig bestaan. Misschien omdat er toch een deeltje waarheid in schuilt? Gezinswetenschapper Philippe Noens neemt er een paar onder de loep.

De peuterpuberteit, bestaat ze nu wel of niet?

Een van de meest gekende opvoedingsmythes is dat de **peuterpuberteit** een verzinsel is van overrijverige pedagogen, en dus niet bestaat. Natuurlijk is het woord ‘peuterpuberteit’ verzonnen (overigens niet door een pedagoog, wel door een journalist). Maar het fenomeen dat kinderen vanaf anderhalf tot ongeveer vier jaar hun ‘eigen ik’ leren ontdekken, **bestaat wel degelijk**. Vraag dat maar aan alle jonge ouders...

Kinderen van die leeftijd beseffen dat ze niet langer een verlengstuk van hun ouders zijn. Om dat goed te oefenen, gaan ze tegen de regels en eisen van hun ouders in. Netjes aankleden? Lukt niet zonder hulp. Aan tafel komen? Met veel tegenzin. Flink eten? Ja, als het chocolade of koekjes zijn. Niet met speelgoed gooien? Toch maar doen. Perfect normaal gedrag, want zo leren onze zontjes en dochtertjes hun eigen identiteit boetseren.

Ook pubers zijn opnieuw bezig met het ‘opbouwen’ van die identiteit. Wellicht daarom dat zowel peuters als pubers zo vaak in conflict komen met hun ouders.

Een verwend kind is een bedorven kind

Een tweede voorbeeld van een opvoedingsmythe: als je een kind te veel verwent, doe je het tekort. Interessante mythe, want we kunnen er de **geschiedenis** bijhalen.

Tijdens de wereldoorlogen stond men voor een ‘hardere’ opvoedingsstijl – gebaseerd op **discipline, gehoorzaamheid en regelmaat**. Het idee leefde sterk dat je kinderen niet moest overladen met ‘kussen en knuffels’. Dan zou je de persoonlijkheid van het kind fnuiken. In het Engels heet dat: *‘spoiled rotten’*. Een verwend kind is een ‘bedorven’ kind.

Na die vreselijke wereldoorlogen werd er evenwel anders over opvoeding nagedacht. Heel wat mensen **verlangden**, gedesillusioneerd door de wreedheden in de loopgraven, naar een meer positieve visie op onze menselijke natuur. Naar een **positievere omgang met kinderen**.

Als volwassenen genieten we van een glas champagne, maar de fles moet niet leeg. Dat kunnen we ook doortrekken naar onze kinderen: maak ze niet ‘dronken’ van liefde

Vandaag hebben we de mond vol van ‘**hechting**’, maar dat woord gaat al een tijdje mee. De psycholoog John Bowlby (1907 – 1990) ontwikkelde de theorie dat elk kind, en dus elke mens, in de eerste plaats naar verbondenheid hunkert. En dus niet, zoals in de wereldoorlogen, naar vernietigen.

De toekomst lijkt Bowlby gelijk te hebben gegeven: als ouders vinden we een warme, veilige thuis om in op te groeien bijzonder belangrijk. We spenderen veel tijd met onze baby’s,

proberen juist te reageren op de signalen van onze kinderen, en zorgen zo goed mogelijk voor een zekere continuïteit in het leven van onze tieners.

Al moeten we daarin ook niet overdrijven, horen we steeds vaker. Proberen (adequaat) te reageren op *elke* aandachtspoging van jouw kind put je als ouder uit, en al die extra uren aandacht en voortdurend aangereikte hulp is ongezond. Voor jouw kind(eren), en voor jou.

Trop is te veel

De mythe van het verwennen, kortom, blijft bestaan omdat we nog zoekende zijn.

Al mogen we hier gerust leunen op het gezond verstand: **jouw kind verwennen mag.** Een ijsje met drie bollen op een zonnige dag: waarom niet? Eens langer opblijven omdat er een leuke film op televisie is: moet kunnen. Maar jouw kind te vaak verwennen, komt neer op een vorm van verwaarlozing.

‘Trop is te veel’ – als volwassenen genieten we van een glas champagne, maar de fles moet niet leeg. Een soortgelijke redenering gaat op voor onze kinderen: maak ze niet ‘dronken’ van liefde.

Waarom niet? Anderen zullen hen daardoor minder aardig vinden. **Te vaak verwennen maakt een kind egocentrisch.** En een doordenkertje: wie steeds zijn zin krijgt, kan zijn zinnen veel moeilijker verzetten.